

Bestyrelsesberetning 2021

Holdningsanalyse

Hvordan bliver du set på af de andre? Det er et både interessant og nærgående spørgsmål, uanset om det stilles til et individ eller til en institution. I 2020 blev spørgsmålet stillet til en stor gruppe af MF's interessenter, altså nøglepersoner, der fra hver deres vinkel, interesse og perspektiv iagttager os. Gennem et samarbejde med Analyse Danmark (finansieret med støtte fra Borgfonden) blev der gennemført interviews med tre hovedgrupper: 1) repræsentantskab og medlemmer af MF, 2) potentielle og tidligere studerende ved MF og 3) potentielle aftagere af kandidater fra MF (repræsentanter fra kirkelige organisationer, folkekirken, det politiske liv og den akademiske verden).

Resultatet af analysen forelå i november 2020 i form af en rapport til bestyrelse og ansatte med titlen: *Evaluering af synet på Menighedsfakultetet med henblik på input til udvikling af strategi og rekruttering af studerende*. Rapporten er til internt brug, men bestyrelsen vil naturligvis gerne dele dens konklusioner og de heraf følgende beslutninger om strategiske pejlemærker med MF's repræsentantskab.

Analysens hovedkonklusioner

Når respondenterne spørges åbent til, hvad MF står for, beskrives MF som en institution med stor faglighed og fokus på personlig tro med udgangspunkt i Biblen. Desuden nævnes ord som bibeltroskab, tro, luthersk, konservativ, godt studiemiljø, lukket i sin egen boble, rummelighed samt dygtige og kompetente undervisere. Det er en karakteristik, som vi godt kan genkende os selv i.

Analysens hovedkonklusioner kan sammenfattes sådan:

- MF har en stærk berettigelse og relevans i kraft af, at vi lader forskning og undervisning have et konfessionelt (evangelisk-luthersk) grundlag.
- MF er med til at sikre mangfoldighed i teologisk undervisning og forskning i Danmark, så universiteterne ikke har monopolet.
- Uddannelsen på MF ses som et vigtigt bidrag i en tid, hvor der er præstemangel i folkekirken.
- MF er en seriøs og stærkt fagligt funderet uddannelsesinstitution.
- MF's evangelisk-lutherske udgangspunkt og det trygge nære studiemiljø er desuden væsentlig for at tiltrække studerende med samme baggrund som MF.
- MF opleves som meget synlig internt i miljøet, men har en svagere offentlig profil.

Det er en tankevækkende og overraskende konklusion, at både potentielle studerende, medlemmer og aftagere giver udtryk for, at MF skal bevare sit bekendelsesmæssige udgangspunkt for at bevare sin troværdighed og eksistensberettigelse. Vi har ellers ofte i den kirkelige debat og i den universitære verden mødt kritik af MF's forpligtigelse på Bibel og bekendelse. Samtidig gør analysen det også klart, at MF af nogle opfattes som for intern og for lukket om sig selv – både hvad angår rekruttering og sprogbrug (retorik).

Strategi med tre fokuspunkter

MF skal naturligvis ikke lade sig dirigere af, hvor vi kan opnå mest medvind og forståelse hos vores interessenter. Men holdningsanalysen har givet et godt afsæt for en drøftelse i bestyrelsen af vores strategiske fokuspunkter. Vi har valgt følgende tre:

1. Udvikling af kommunikations- og imagestrategi
2. Indsats for øget studenteroptag
3. Styrke den indtægtsgivende forretning

Ad. 1: Udvikling af kommunikations- og imagestrategi

MF må i endnu højere grad markere sig som en uddannelsesinstitution, som ikke kan anfægtes for f.eks. mangel på forskningsfrihed. Der er behov for en kommunikations- og imagestrategi, som kan styrke MF's offentlige profil som en videnskabelig uddannelsesinstitution med rødder i en evangelisk-luthersk bekendelsesramme og gøre MF mere kendt uden for det traditionelle bagland.

Vi er blevet mere bevidste om, at MF's kommunikation skal være sammenhængende og afbalanceret. Alt hvad vi kommunikerer, uanset platform, skal give det samme billede af, hvad MF står for. Der er stor forskel på, om vi kommunikerer til en trofast ven og kender af MF eller til en embedsmand i ministeriet. Det indebærer en øget bevidsthed om, hvem der er vores målgruppe, og hvordan de læser os.

Et eksempel på en ændret sprogbrug er beslutningen om at revidere MF's visionsformulering. I den tidligere formulering stod der: *Menighedsfakultetets vision er at se mennesker blive frelst og Guds rige vokse*. Den formulering vil MF's bestyrelse stadig fuldt ud vedkende sig. Men er det en passende sprogbrug for en uddannelsesinstitution, der ikke må kunne beklages på sin forskningsfrihed? Det mener bestyrelsen ikke og har valgt en formulering, der gør os mindre sårbare over for kritik og samtidig skærper kommunikationen af, hvad netop MF særligt vil bidrage med. Den justerede formulering lyder nu: *Menighedsfakultetets mission er at uddanne præster og ledere til kirken og international mission*.

En del af udviklingen af en kommunikations- og imagestrategi er også, at bestyrelsen ønsker, at MF's ansatte fortsat er synlige og bidrager til faglige konferencer, debatter på og med universiteterne. De bedømmelsesudvalg, som nedsættes til vurdering af lærernes akademiske færdigheder, må aldrig kunne anfægtes pga. manglende bredde og sammensætning.

MF's daglige ledelse og bestyrelse prioriterer desuden højt at have tætte kontakter til folkekirkens centrale organer og personer. Vi vil inddrage potentielle aftagere og baglandet i dialogen om, hvad der sker på MF. Glædeligvis oplever vi en voksende interesse og lydhørhed over for vores anliggender og en anerkendelse af MF's bidrag.

Uddannelsessektoren styres af det politiske system. Bestyrelsen vil derfor udvikle en strategi for, hvordan vi ad politisk vej kan ændre rammevilkårene for vores arbejde. Der er navnlig tre interessefeltter i spil:

- 1) Dimensionering, dvs. oprettelse flere kandidatpladser på Aarhus (og Købehavns) Universitet, så der også bliver plads til bachelorer fra MF.
- 2) Akkreditering, dvs. at MF's uddannelse opnår officiel anerkendelse i det danske uddannelsessystem.
- 3) Opnåelse af Statens Uddannelsesstøtte (SU) så MF kan tilbyde studerende et stipendium på niveau med andre studerende.

Der er ingen enkle løsninger og genveje til hurtige resultater på disse områder. Men bestyrelsen vil fremover uddanne og investere i politiske interessevaretagelse. Thomas Bjerg Mikkelsen deltager i kurser arrangeret af Altinget, og bestyrelsen vil senere på året formulere en politiske strategi.

Opfattelsen af MF præges i høj grad også af, om baglandet kender os og selv ønsker at repræsentere og identificere sig med MF. Vi glæder os i den forbindelse over den store interesse for MF's Kirkehøjskole og vil prioritere synlighed i baglandet gennem konferencer og møder. I år afholdes Kirkehøjskolen i København, i 2022 sandsynligvis i Grindsted og i 2023 formentlig i Odense.

Ad. 2: Indsats for øget studenteroptag

Folkekirken oplever en stigende præstemangel, samtidig med, at mange præster med MF-baggrund pensioneres. Den vigtigste opgave lige nu er derfor at rekruttere flest mulige studerende til bachelor- og efteruddannelsen og til at følge undervisning via netstudier. Flere mennesker skal have adgang til MF's uddannelsesmæssige ressourcer.

Ved hjælp af holdningsundersøgelsen har MF identificeret flere barrierer for at øge optaget af studerende. Dels påviser undersøgelsen, at en manglende information om, hvad uddannelsen kan bruges til, betyder, at nogle undlader at søge optagelse – navnlig hvis man ikke sigter efter at blive præst. Desuden er den begrænsede økonomiske støtte en barriere for øget optag på uddannelsen. Studerende på MF er ikke SU-berettigede og modtager stipendier, der svarer til ca. 35% af SU. Endelig er der blandt potentielle studerende en usikkerhed om muligheden for at blive optaget på kandidatuddannelsen ved Aarhus Universitet på grund af dimensioneringspolitikken.

Gennem et lærerigt projektsamarbejde med HelloChurch (finansieret af Borgfonden) har MF arbejdet målrettet på at få øget studenteroptaget i år og adresseret de nævnte barrierer.

Målsætningen var et optag af 30 studerende i august 2021. Det lykkedes ikke helt at nå målsætningen, men vi er utroligt glade og taknemlige for i august måned at modtage 25 nye studerende på uddannelsen – et hold med en mere ligelig kønsfordeling end nogensinde på MF. Foruden de fuldtidsstuderende er der optaget 15 studerende på Netstudier, dvs. enkeltfag, hvor undervisningen kan følges digitalt og over tid samles til en bachelorgrad. Det er altså muligt at studere teologi ved MF ved siden af et fuldtidsarbejde, og vi forventer, at det antal vil stige markant de kommende år. Lægges de to tal sammen er der med semesterstarten i år begyndt 40 nye studerende – det største antal i MF's historie!

En internet-kampagne og lancering af en ny hjemmeside (teologistudiet.dk) var et af midlerne til at nå målsætningen om nye studerende. Ved brug af video-cases med de studerende konkretiserer Teologistudiet.dk en vifte af de jobmuligheder, som en bachelorgrad fra MF kan føre til. De studerende fortæller desuden om uddannelsen kvaliteter og om, hvorfor det er værd at vælge den mere besværlige og omkostningstunge vej uden SU.

MF's uddannelsesprofil er unik. Vi tror ikke på en uddannelsesmodel, der prioriterer alle bøgerne og forelæserne først og sidenhen sender studenterne ud for at praktisere det, som de har lært. De studerende skal både kende Skrifterne og Guds kraft for ikke at komme på vildspor. Det er de to afgørende parametre for en god teologisk uddannelse: studiet af Bibelen og erfaringen af Guds magt. De studerende på MF må gøre sig erfaringer med Gud og reflektere over troen gennem hele studietiden. Det gælder i den indlagte praktik, men også i de mange muligheder ved siden af studieordningen. Bestyrelsen ønsker en koordinering og konceptualisering af studieture, mentorordninger, praktikophold, studiejobs mv. i samlet tilbud, der kan profilere uddannelsens egenart og øge optaget af studenter.

Ad. 3: Styrke den indtægtsgivende forretning

MF's økonomi er presset på grund af øgede omkostninger til ejendomsskat og pension. Den årlige udgift alene til dette er steget med ca. 3/4 mio. kr. MF skal derfor øge indtjeningen, hvis vi skal finansiere et stort optag af studenter igen i 2023-24. Byggeriet på MF's grund vil på sigt konsolidere økonomien, men en fortsat vækst i almindelige gaver fra vores bagland er helt nødvendig. Det gælder ikke mindst i de kommende 3 år, eftersom indtægten fra byggeri først kommer i regnskabsåret 2024-25. Derfor er det helt afgørende, at der etableres et stærkere økonomisk fundament.

Finansieringen af stipendier for årgang 2021 er hjulpet godt på vej med en støtte i to år på 50 % fra Borgfonden. Men fremover skal MF selv finde midlerne til et forhåbentlig stort optag af studerende. Bestyrelsen har derfor besluttet at sætte fuldt fokus på indsamling til stipendier med kampagne for fastgiverordninger i forbindelse med studenteroptaget. Her forventer vi at have det største potentiale for fundraising. Vi forventer desuden at kunne øge MF's indtægter på kursusvirksomhed. Målet er, at MF's indtægter skal øges med 2 procent om året over en periode på 5 år.

MF's grund repræsenterer store værdier med de byggeretter, som kom til med den nye lokalplan. Grunden ejes af MF Århus Fond, som ledes af en bestyrelse bestående af Peter N. Andersen, Bo Kikkenborg og Jørgen Jørgensen. I juli underskrev fondsbestyrelsen en kontrakt på opførelse af 6 etagers ejendom på byggefelt bakerst i haven langs det kommende campusstrøg. I stueetagen skal være erhverv og derover 5 etager med i alt 55 studieboliger. Forud er gået 6 år med sonderinger, skitser og afklaring af muligheder og risici, hvor bygherrerådgiver og MF-ven Finn Balle samt MF's sekretariatsleder og MF's fakultetsleder har været gennemgående personer. Den samlede projektsum er ca. 110 mio. kr., hvoraf grundstykket (byggefelt 40) udgør 25 mio. kr. Projektet er økonomisk og juridisk indkapslet i Ejendomsselskabet 3.16 ApS, som er 100% ejet af MF Århus Fond. Ejendommen ventes at generere et overskud, som fonden kan give som støtte til MF, men MF vil fortsat være helt afhængig af venners støtte – det er også det bedste for MF.

Strategiske samarbejdspartnere

Teologi befinder sig bedst i en levende vekselvirkning med sine omgivelser. Men der skal sættes rammer op, før mødet mellem konkrete mennesker, institutioner og netværk kommer i stand. Vi arbejder med strategiske partnerskaber på flere måder.

Fjellhaug International University College (FIUC).

I 2019 indgik MF et strategisk partnerskab med FIUC. Dermed er MF med i et omfattende teologisk fagmiljø i Skandinavien, som hviler på et fælles værdigrundlag. Alle parter har forpligtet sig på at samarbejde inden for uddannelse og forskning via uddannelsen, som udbydes af FIUC. Til november vil den norske akkrediteringsinstitution, NOKUT, aflægge et såkaldt institutionsbesøg i Aarhus. Vi kommer under et kritisk eftersyn, om vi overholder akademiske standarder, kønskvoteringer i ansættelser og organer og har et sundt og godt studiemiljø. Det skærper os som institution, men kræver også nye og betydelige medarbejderressourcer. MF's mål kan ikke nås uden strategiske partnerskaber. Der er behov for en klarere strategi for, hvordan MF kan videreudvikle samarbejdet med FIUC.

Center for Kristen Apologetik (CKA)

CKA er et vigtigt ressourcested for unge intellektuelle fra forskellig kirkelig baggrund og har været med til at vise MF's berettigelse. I den kirkelige debat har begrebet *offentlighedsteologi* fået en del omtale på det sidste. Det er for så vidt positivt, at der sættes fokus på teologiens bidrag til offentligheden. Men det burde være overflødig med nye begreber, eftersom kirken efter sit væsen må være offentlig og evangeliet skal forkyndes og forsvares som en offentlig sandhed. Det synspunkt har MF altid stået for. Vi driver teologi for kirkens skyld på MF, men også for hele samfundet skyld. CKA arbejder netop for, at kristne synspunkter skal gøre sig gældende i den brede offentlighed. Derfor er det afgørende, at der tilvejebringes midler til at drive og videreudvikle CKA. Professor Kurt Christensen har været leder af CKA siden dets start. Med hans pensionering skal der findes en ny leder af CKA. Der bliver forhåbentlig tale om en procentvis ansættelse, der kan kombineres med undervisnings- og forskningsopgaver på MF.

Etablering af kraftcentre for teologisk praksis og tænkning

Teologien har et bredere sigte end søndagens gudstjenester og præstens opgaver. Den skal også udruste hvert medlem af menigheden til at være i tjeneste for Gud og næsten i samfundet uden for kirkens rum. Menigheden er sendt til verden for at repræsentere og demonstrere Guds riges komme og nærvær i Jesus Kristus. Men det er slet ikke så enkelt at få teologien ud af auditorierne og ud i menighederne og hverdagslivet. Der skal ske en del bearbejdning af teologiske forskningsresultater, før de kan anvendes i menighedens gudstjeneste og medlemmernes konkrete hverdag. Og på den anden side får erfaringer fra teologiske praktikkere ofte kun lidt plads i auditorierne og er kun lidt inspireret af forskningen.

Bestyrelsens vision er derfor at opbygge kraftcentre for kristen praksis og tænkning gennem strategiske partnerskaber med organisationer, der baserer sig på en kristen tænkning og forståelseshorisont, og som

udfolder det i en konkret praksis. Vi har med etablering af TORVET set den store værdi af et strategisk samarbejde mellem teologi, global mission og diakoni. Nu er tiden kommet for MF til at udvide kredsen af partnere. Vi er overbeviste om, at forsknings- og uddannelsesmiljøet på MF vil have stor gevinst af partnerskaber med teologiske praktikere inden for ledelse og (religions)pædagogik, psykologi og sociologi, kunst og kommunikation mm.

En virkeliggørelse af visionen vil kræve ekstern finansiering fra fonde til ansættelser og projekter. Potentialer er stort. I særdeleshed hvis det lykkes at opnå et samarbejde med fysisk adresse på MF's matrikel mellem selvstændige organisationer, der indgår i et forpligtende samarbejde. Vi drømmer om, at det kan ske med tilknytning til forskningsmiljøet på MF og at samarbejdspartnerne kan indgå i lærerrådet og undervisningsplanerne. Netop nu står MF med en unik mulighed for at udvikle nye strategiske partnerskaber. I det projekterede byggeri af et seks-etages hus på matriklen bliver der et erhvervslejemål i stueplan på 555 m². Vi håber på nye samarbejdspartnere og oplever allerede interesse fra forskelligt hold. Vi tror, at organisationerne gennem et samarbejde kan opnå større gennemslagskraft til virkeliggørelsen af egne formål og opfylde det fælles mål at tjene Gud og vores næste i kirke, skole og samfund.

Forskning og lærersituationen

Den teologiske forskning skal være på kvalitetsmæssig omgangshøjde med den øvrige teologiske forskning i universitetsuddannelser i Danmark og internationalt. De fleste spørgsmål, som MF-lærerne i dag modtager fra præster og lægfolk, handler om bibeltekstens betydning og oversættelse. Der skal udarbejdes en strategi for, hvordan dette arbejde, som er af afgørende betydning for det løbende arbejde med nye bibeloversættelser, skal videreføres og prioriteres i de kommende år.

Med udgangen af juni måned fratrådte Kurt Christensen sin stilling på MF som professor i etik og religionsfilosofi. Hans afsked blev markeret med en festlig reception den 4. juni. I over 50 år har Kurt raget op som en søjle i opbygningen af en akademisk institution på MF. Gennem hele sin karriere har Kurt udvist en glubende læselyst og en enorm evne til at sætte sig nye mål og dygtiggøre sig, hvor han så, at der var brug for det: Kristen etik i et sekulært samfund, mødet med Østens religioner, postmodernismen og dens udfordringer, ny-ateismen og behovet for en genuin kristen apologetik, spændinger mellem Vesten og islam og endelig kirke og kristendom i en globaliseret verden. Bestyrelsen retter en stor tak til Kurt Christensen for hans livslange og kolossale indsats for MF.

MF er nået ganske langt med det igangværende generationsskifte i lærerstaben. Dog mangler vi fortsat at få fastlagt en plan for to områder, nemlig kirkehistorie og praktisk teologi. Det vil indgå som prioriterede punkter på bestyrelsens møder i efteråret 2021. Lærerrådet er bedt om at udarbejde et forslag til en plan.

Studenterkultur og debat

Kaffestuen på MF er ofte nævnt og berømmet for sine vidtløftige og studentikose diskussioner. Sådan er det fortsat. Men glædeligvis oplever vi, at de studerende flytter diskussionerne uden for kaffestuen og ud i en bredere offentlighed med tankevækkende podcasts og velresearchede bøger og artikler. Vi står med en generation, der ligesom alle andre bibellæsere, slår sig på det modkulturelle i Bibelen og bruger hinanden som medvandrere til at finde gode argumenter for fx kvinders rolle i menigheden, skabelse og evolution, forskellige bibelsyn, Bibelens autoritet ift. homoseksualitet, sex i det hele taget og andre etiske spørgsmål. Det er ikke alt, som bliver sagt og skrevet, som ræsonnerer lige positivt alle vegne i MF's bagland. Men det er sundt med en åben samtale, for ethvert stærkt værdibaseret miljø har en tendens til at blive et ekko-kammer, hvor man sidder og bekræfter sig selv uden, at andre kommer til orde. En åben dialog skærper tænkningen, argumentationen og den akademisk dannelse hos os alle. Som medvandrere, der selv er undervejs, skal vi følges med dem for at finde relevante og bibelfunderede svar. Rummelighed uden tydelighed holder ikke i længden.

Dødsfald på MF

Det forgange studieår på MF fik en tragisk begyndelse, da en af vores studerende, Katrine Lilleøre Holm, mistede livet ved en trafikulykke den 6. oktober 2020. Fællesskabet mellem ansatte og studenter viste sin styrke på samlingerne i dagene omkring dødsfaldet med deltagelsen i begravelsen i Fredericia og de efterfølgende samtaler mellem alle berørte. Årsdagen for Katrines død vil blive markeret med en mindesamling. Vi ønsker Guds trøst og fred til Katrines efterladte.

MF's kirkekalejdoskop

Folkekirken har i det forgangne år fulgt sundhedsstyrelsens anbefalinger og politikernes befalinger til punkt og prikke igennem den totale eller delvise corona-nedlukning og holdt kirken mest muligt lukket. Det er der givetvis gode helbredsmæssige grunde til. Men coronakrisen har tydeligvis udfordret folkekirkens selvforståelse og position i samfundet. Det kan undre, hvorfor ikke flere kirkefolk har fremhævet, at kirken har en afgørende kritisk funktion – ja, helt nødvendig funktion for samfundet og for menneskers åndelige og sjælelige nød. MF har det kirkesyn, at præsten og kirke- og kulturmedarbejderen må gå på arbejde og risikere smitte, ligesom lægen og sygeplejersken. I den sammenhæng har det været en glæde at notere, at mange præster med tilknytning til MF har udvist stor iver, flid og kreativitet til at være kirke og få forkyndt evangeliet under de trælse (og nødvendige) begrænsninger, som vi har oplevet.

Biskopperne har afsluttet høringen om folkekirkens gudstjenester og liturgier. Der forestår nu et arbejde med at vurdere høringssvarene, og biskopperne vil formentlig nedsætte en arbejdsgruppe for nye liturgier og gudstjenesteformer. Det kan vi på MF kun påskønne. Liturgier er ikke faldet ned fra Himlen, men det er evangeliet! Der er derfor grænser for liturgisk nytænkning. Især ved dåb og nadver er der kamp om indholdet. I ly af 'sproglig fornyelse' vil nogle ændre teologien. Her må lutherske teologer være på vagt. MF tilbyder gerne sin teologiske kompetence og rådgivning i det forsatte arbejde med folkekirkens liturgier.

Bestyrelsens virksomhed

Efter 20 år som medlem af MF's bestyrelse har Jørgen Jørgensen valgt at trække sig. Jørgen har siden oktober 2001 bestridt posten som formand for bestyrelsen. Under hans dygtige og dynamiske ledelse har MF undergået en stor forandring, og han efterlader en uddannelsesinstitution i en rivende udvikling. Alle med kærlighed til MF skylder Jørgen en stor tak for hans indsats i bestyrelsen.

Også til Jørgen Hedager Nielsen, som ikke genopstiller, skal der lyde en stor tak! Han har siddet i bestyrelsen siden 2015.

For de gamle, som faldt,
er der ny overalt,
de vil møde, hver gang der bliver kaldt.

Vi er taknemmelige for, at nye kandidater stiller sig til rådighed for MF!

Tak til vennerne for jeres vedholdende og generøse opbakning til MF!

Mest af alt: Tak til Gud for hans trofasthed og rige velsignelse over MF!

På bestyrelsens vegne
Sune S. Skarsholm